

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fôia, candu concedu ajutôriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu 2 1/2 galbini mon. sunatôria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 92.

BRASIOVU, 6 Decembre | 24 Novembre

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 4 Decembre n.

Gôn'a turciloru urméza cu multa vivacitate in partea russiloru si a romaniloru in directiunea spre Vidinu si spre Sofi'a. „Romanii au luat Lom-Palank'a dupa 6 zile de canonada; turcii s'au retrasu la Vidinu.“ Astfelu suna telegram'a marelui duce Nicolae dela Bogot. Precandu trupele romane inaintéza victoriosu spre Vidinu, russii ocupa positiune dupa positiune. Dupa luarea positiunii dela Praviti'a, despre care vorbescu telegramele de mai la vale, turcii parasira Orhani'a si se retraseru in fortificatiunile din passulu Vraciei si la Lantacov'a, dér' curundu le parasira si pe aceste si o pornira spre Sofi'a. Russii au ocupatu in 29 Nov. positiunile parasite si au urmaritu pe turci in 30 Nov. pana la Arabkonak. Ei au mai ocupatu preste acésta mai multe puncte pe sioseau'a Lom-Palanka-Berkowitza si pe terenulu dintre riurile Isker si Ogost.

Este caracteristica depesi'a lui Mehemet Ali din Sofi'a, care dice, ca „de patru zile elu (Mehe-met) totu respinge la atacurile, ce le facura russii asupra positiunii sale.“ Apoi déca a respinsu pe russii, de ce a luat totu elu fug'a? Sermanulu Osman-pasi'a astépta cu sete ajutoriu si rôga pe Allah cá se vena cu-o ôra mai inainte Mehemet Ali se'lu scape. Acest'a inse in locu se se aprôpie mai multu de portile Plevnei, se totu departéza. Inca 14 zile vomu mai asteptá si déca nu ne va veni nici unu ajutoriu, vomu încercá o esire.“ Astfelu se se fi esprimatu Osman-pasi'a in 27 Nov. dupa cumu afirma mai multi desertori. Déca disele loru s'ar' basá pe adeveru, atunci Osman-pasi'a ar' mai avé inca provisiuni pentru vreo 10 zile. Ori-cumu va fi inse russii facu prea intieleptiesce, ca nu-i mai lasa timpu lui Mehemet de a concentrá fortie noue, ci 'lu ataca energicu din tôte partile. Pana se voru poté pune in miscare reservele turcesci, cari se mobiliséza acuma, tóta Bulgari'a, afara de cateva fortaretie, pôte fi curatita de turci. Decandu amu intratu in érna, operatiunile inaintéza cu multa energia. Bine a disu Tiarulu, ca „érn'a va fi unu puternicu aliatu alu russiloru.“

Marele duce Nicolae anuncia, ca dupa lupt'a dela Metski si Trestenik russii au ingropatu nu mai puțin decatu 2500 cadavre. Éca ce pôte nesdravenulu Suleiman-pasi'a, care candu cu atacurile dese nebunesci asupra fortificatiuniloru russe dela Sipe'a a nimicitu unu corpu intregu de armata. 2500 morti: numerulu acest'a oribilu acusa de ajunsu ôrb'a bravura a temerariulu pasia, care-i aduse unu cumplitu desastru. Numai asia inainte! Suleiman va ingriji pentru cá se tréca catu mai multi turci in paradisulu lui Mahomet.

Armat'a muntenegrina sub comand'a principelui Nichit'a a cuceritu totu teritoriulu intre graniti'a muntenegrina si Boyan'a si intre laculu Scutari si mare. Muntenegriini au luat pana acuma 8 fortuletie, citadell'a Nehay cu 22 tunuri si o mare cantitate de provisiuni si munitiune. Tôte satele si cetatile luate s'au supusu dominatiunii principelui muntenegreanu. Astfelu se vedu incununate cu victoria stindartele armatelor chrestine in tôte partile.

Cetimu in „Monitoriulu oficialu:

Poradim, 18 Nov. st. v. Lom-Palanka a fostu ocupata astadi de trupele romane. Bombardarea de pe malulu dreptu alu Dunarei, a tîenutu siese zile. Unu detasiamentu de infanteria a trecut Dunarea si a intratu in orasiu totu intr'unu timpu cu unu plutonu de calarasi, care venea de cealalta parte. Turcii s'au retrasu spre Vidinu.

Bogot, 16 Nov. st. v. In telegram'a mea dela 13 am disu, ca, spre a întôrce atentiunea turciloru dela ataculu Pravitzei, doue demonstratiuni s'au facutu spre Etropol si spre Orkani'a. Prim'a s'a terminatu prin luarea

Etropolului; a dou'a a datu locu unei aprinse si sangeróse lupte de cavaleria. Trei escadróne de grenadiri calari si trei escadróne de dragoni cu a dou'a bateria calarétia a gardei au mersu dela Vratz'a spre Orkani'a. La 10 Nov. acestu detasiamentu s'a despartitu, unu escadronu si jumetate de dragoni mergundu spre Novotchen'a, éra restulu prin Rochkovo si Rogotiu'a la Liusikow, sub comand'a generalului Klot. Ultim'a colóna ajungendu la Rogotiu'a, începù impuscatur'a, dér' aflandu, ca colón'a dela steng'a a colonelului Lichtiansky fusese silita se se retraga, se retrase si dens'a asemenea acoperindu'si retragerea. Éta ce 'i s'a intemplatu. Din caus'a unei ceti gróse, la ante-gard'a colónei jumetatea de escadronu a capitanului baronu Stempel trecù aprôpe de fortificatiunile dela Novotchen'a, 'si facù drumu pana la satulu Skrevin'a si intalnindu o cétá de 60 calareti turci, ucise 30 dintr'ensii si'si urma drumulu. In timpulu acest'a o lupta incepuse in urma'i intre infanteri'a turcesca cu artileria si restulu escadronului nostru de dragoni ai gardei cu 2 tunuri, si pe frontulu si flanculu seu aparusera 400 cerchesi. Dragonii nostri incepura a se retrage pasu cu pasu si in timpu de 3 ôre pe o distantia de 8 verste, unu escadronu si jumetate cu 2 tunuri sustienù ataculu a doue batalióne turcesci cu 2 tunuri si 400 cerchesi. In fine, in strimtórea dintre Novotchen'a si Karaulk'a-Derbent, cerchesii 'i ajunse si, strimtórea fiindu plina de bulgari, ce fugeau cu carutiile si vitele loru, unulu din tunuri fù luat de cerchesi, dupace toti soldatii lui fura macelariti, celalaltu tunu potù fi aruncatu in prepastie. Din nenorocire portu-drapelulu (stegariulu) regimentului de dragoni Domlowsky, Dimitrie Nazimov si Vilinky fura ucisi, aparandu cu eroismu tunulu luat de cerchesi. Restulu bravului detasiamentu, compusu de 15 dragoni mixti cu 2 oficeri ocupá Karaulka-Derbent si sustienù prin foculu loru assaltulu cerchesiloru pana la sosirea colónei din drépt'a. Intr'acésta lupta, alu carei resultatu fù asiá de nenorocitu, dragonii gardei s'au portatu cu vitejia. Din 12 oficeri n'au remasu decatu 2 neatinsi. Dintre ceilalti 3 au gasitu o mórte eroica, 3 au fostu raniti. Capitanulu Oussoff din bateri'a gardei calarétia, capitanulu baronu Stempel din dragonii gardei si portu-drapelulu Ienkiewitch cate-si trei greu raniti; 4 au fostu contusionati: capitanulu Meinauder din dragonii gardei, alu douilea capitanu Gouhowsky, portu-drapelulu Svichtchowsky si cornetulu regimentului de cuirasieri ai Majest. S. contele Tolstoi. Printre soldati au fostu 43 morti, 24 raniti si 2 disparuti. Cu tôte acestea detasiamentulu 'si-a implinitu missiunea, ce i se incredintiase, deturnandu atentiunea trupelor turcesci dela Orkani'a si impedingandu-le de a sosi in ajutoriulu detasiamentulu turcescu dela Pravitz'a.

Bogot, 17 Nov. st. v. Detaliuri asupra luarei Etropolului: Lupt'a a tîenatu de diminetia 10 Nov. pana la 3 ôre dupa amédi a dilei de 12 Nov. Din'a de 10 a fostu intrebuintata la impuscatura si la transportulu artileriei pe d'asupr'a prapastiloru. La 11 diminetia voluntarii regimentului Preobrajensky sub comand'a capitanului Reutern luara printr'unu atacu subitu redut'a cea mai inaintata, in urm'a carei'a turcii, luati in flancu, fura siliti se paraséca tóta lini'a cea d'antaiu a positiunii loru, care fù indata ocupata de colónele din drépt'a ale principelui d'Oldenburg. Acésta colóna continua in urma impuscatur'a pana la diua. In acelasi timpu, pe candu colónele din steng'a intretienea asemenea o impuscatura, ea se pregatí a incongiurá flanculu dreptu alu turciloru. La 12 diminetia acésta colóna sub comand'a adjutantulu imperatului colonelu Liubovitzky începù a merge din ce in ce inainte asupr'a flancului si asupr'a spatelor turciloru si 'i silí se se retrage. Principal'a reduta, care dominá gur'a strimtórei, fù ocupata de o compania din regimentulu Preobrajensky. Turcii fugira. Nôptea sosindu, urmarirea n'a potutu incepe decatu in 13 dimineti'a. Dragonii d'Ecaterinoslaw au luat trei tunuri, doue chesióne, 300 carutie cu munitiuni si provisiuni. Perderea nôstra in timpulu acestoru trei zile a fostu de 48 morti si raniti. Unu singuru oficeru álu gardei, portu-drapelulu Neovinsu a fostu ucisu.

Sciri merunte politice. — Ministrulu de comerci austriacu Chlumecky a adressatu catra cont. Andrásy o nota, in care dice, ca fiindu imposibilu a se regulá cestiunea impacarei dualistice pana la finea anului curentu, gu-

vernulu austriacu doresce a se stabili unu provisoriu de celu puțin trei luni, dér' mai bucurosu ar' voi unu provisoriu de 6 luni pe bas'a tratatelor existente. Totu asia a scrisu ministrulu Trefort, cerendu respunsu grabnicu. — Unele foi dualistice se plangu amaru asupra traganarei in cestiunea impacarei. — In 5 Decembre s'au amanatu siedintiele camerei unguresci si s'au inceputu siedintiele delegatiuniloru. Guvernulu va cere dela delegatiuni votarea unui budgetu de 25 mil. pe 3 luni. In 6 Dec. imperatulu va primi delegatiunile in audientia solemnala. — Deputatii croati voiescu se paraséca diet'a Ungariei, depunendusi in corpore mandatele. „Pesti Napló“ scrie: „Déca se va adeveri acésta, atunci si Ungari'a va avé „cechii“ sei.“ „Napló“ amenintia pe croati cu mesuri coercitive.

Se anuncia, ca Germani'a favoriséza ide'a unei paci separate intre Russi'a si Turci'a. Princ. Bismarck e contra unui congressu european. — In 12 Dec. se dice, va incepe actiunea Serbiei, in 9 va plecá principele Milan cu metropolitulu in cuartirulu generalu si in 11 se va proclamá independentia Serbiei. — Guvernulu serbescu a adressatu o nota energica catra Pórta, cerendu se i se dé in 14 zile respunsu si satisfactiune pentru violarea granitiei de catra basi-bozuci. — Greci'a inca a adressatu Pórtei o nota aspra. Pórta a respunsu, ca este resoluta a infruntá pericolulu si, in casu candu nota Greciei ar' avé de scopu a provocá unu respunsu iritatu, care se servéscá de preteccstu alu unei rupturi intre cele doue state, a adausu, ca e gat'a a tramite paspórtele reprezentantiloru Greciei si Serbiei. Circula faim'a de alta parte, ca Pórta ar' fi oferitu in urm'a mediatiunii englese Serbi'a vechia Serbiei si Epirulu Greciei, déca aceste doue state voru remané neutre. (?)

Dela Rom'a se anuncia, ca starea Papei, care éra bolnavu de mórte, s'a mai amelioratu. Cu tôte aceste decurge inse discussiunea asupra viitorulu Conclave intre cardinali si ambassadorii straini.

Din Françi'a sosese o scire buna. „Monitoriulu“ scrie adeca, ca Dufaure, fostulu ministru, ar' fi luat asupra'si a impacá pe McMahon cu republicanii din steng'a si ca marsialulu a primitu concessiunile, pe cari, dupa parerea lui Dufaure, ar' trebui se le faca camerei.

Din camer'a Romaniei. (Siedinti'a din 1 Dec. c. n.) Ministrulu de finance Campianeanu depune pe biuroulu camerei budgetulu pentru 1878. Budgetulu ordinariu aréta, ca veniturile sunt cu 2 milióne aprôpe mai mari, decatu cheltuielile; budgetulu estraordinariu aréta unu deficitu de 28 milióne, care se va acoperi prin emisiunea viitória a biletelor ipotecare.

„Despre scólele romanesci.“

(„La adress'a mitropolitiloru si a pressei.“)

Sub acestu titlu aflaseramu in „Haladás“ dela Turd'a Nr. 48 din 31 Oct. unu articlu plinu de insulte, usitate in diariile de calibrulu acestuia. Remanendu-ne astadata ceva spatiu in colónele nôstre, reproducemu partea cea mai mare din acele insulte, pentru cá se se védia si cu acésta oca-siune, in ce modu suntemu tractati in caus'a scóleloru. Éta insultele lui „Haladás“:

„Gazet'a“ ia in nume de reu peste mesura, ca comitetulu administrativu a decisu inchiderea scólei gr.-catholice din Muresiu-Ludosiu. Acesta e lucru usioru, si preste totu este usioru a laudá séu defaimé dela mésa unele mesuri singuratece. A esi inse in afara si a vedé, acea passivitate, lene si nepasare in afacerile scóleloru romanesci; a vedé pe popi desfrenanduse in edificie pompóse (pompás épületekben dözsölni??), éra pe baiati sguliti in bordeie cá cotetiele de porci — va pricepe ori Baritiu ori Muresianu, ca inspectorii de scóle facu bine, candu prin asemenea taia-

